

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 2017-02-24

Fi2016/04014/K

Remissvar Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78)

Sveriges Skolledarförbund har beretts möjlighet att lämna remissvar på utredarens förslag. Förbundet begränsar sitt yttrande till de delar av förslaget som berör utbildningsverksamhet.

Sveriges Skolledarförbunds medlemmar har genom kongressbeslut slagit fast att förbundet ska verka för att eventuell vinst som uppstår i utbildningsverksamheter inte får delas ut till ägare utan ska återinvesteras i verksamheten för att komma eleverna till godo. Förbundet är inte negativt inställda till alternativa driftsformer men menar att vinstmotiv är en olämplig drivkraft inom utbildningssektorn.

Sveriges Skolledarförbunds erfarenheter visar att det inte är enkelt att dra några entydiga slutsatser kring vilken påverkan offentligt finansierad men privat driven utbildningsverksamhet har på utbildningssystemet. Vissa utvecklingstendenser verkar dock forskarsamhället vara överens om. Den så kallade skolsegregationen har ökat, dvs. skillnader i genomsnittliga resultat mellan skolor har ökat. De socioekonomiska och etniska skillnaderna i elevsammansättning på olika skolor blir samtidigt tydligare. Om detta i sig har påverkat likvärdigheten, dvs. alla elevers möjligheter att nå målen för utbildningen, är inte entydigt klarlagt. De ökande skillnaderna går inte heller att koppla till faktorn vinstuttag.

Tydligt är också att kunskapsresultaten i svensk skola har sjunkit under ett antal år, såväl nominellt som i internationell jämförelse. Den senaste internationella mätningen tyder på ett visst trendbrott i detta avseende.

Sveriges Skolledarförbund menar att en renodlad marknadslogik med strikt konkurrensneutralitet mellan utövare på flera sätt passar illa i skolsektorn. Utbildning präglas i hög grad av förtroendefulla relationer mellan elever och personal vilket gör byten mellan skolor mer problematiska än byten mellan anordnare i andra sektorer. Skollagens individbaserade krav på likvärdighet betyder att elever och skolor kan behöva olika stora resurser för att nå samma mål, vilket kan vara svårt att förena med strikt konkurrensneutralitet.

Diskussionen om alternativa driftsformer av offentligfinansierad verksamhet måste utgå från kvalitet ur ett individperspektiv och samhällsnytta. Kvalitet är ett svårfångat begrepp och kan inte begränsas till standardiserade nyckeltal och kvoter. Begrepp som tillit, förtroende och legitimitet är grundstenar i det svenska välfärdssystemet.

Det är samtidigt viktigt att vi säkerställer att det finns utrymme för innovation och produktivitetens utveckling även i de offentligt finansierade verksamheterna. Skolan får inte bli en museal verksamhet där metoder och tekniker inte får förändras eller förbättras. Mer välfärd för pengarna är ett intresse för alla skattebetalare. Produktivitetsökningar är också grunden för reallöneökningar. Det är dock viktigt att kunna säkerställa att sänkta kostnaderna inte sker på bekostnad av kvaliteten i verksamheten.

Sammanfattningsvis vill Sveriges Skolledarförbund framhålla vikten av att regeringens skolreformer fokuserar åtgärder som ökar möjligheterna för fler elever att lyckas i skolan. Det är kvaliteten i verksamheterna som är den absolut avgörande frågan. Allt ekonomiskt överskott från såväl offentligt som privat drivna verksamheter ska användas i syfte att ytterligare förbättra kvaliteten och förutsättningarna för högre måluppfyllelse för våra barn och ungdomar.

Med vänlig hälsning

Sveriges Skolledarförbund

Matz Nilsson
Förbundsordförande